

PATRZĄC W SŁOŃCE
HANNA ORZECZOWSKA
LOOKING INTO THE SUN

GALERIA STUDIO

23.09 – 17.11.2024

PAŁAC KULTURY I NAUKI / PALACE OF CULTURE AND SCIENCE

PLAC DEFILAD 1

WARSZAWA / WARSAW

STUDIO
teatrgaleria

PATRZĄC W SŁOŃCE. HANNA ORZECHOWSKA

Wystawa poświęcona jest twórczości Hanny Orzechowskiej (1923–2008) od połowy lat 40. XX wieku po rok 1979. Skupia się na centralnym motywie jej praktyki artystycznej – spojrzeniu w słoneczną tarczę, rozpatrując je jako figurę doświadczenia granicznego. Słońce w twórczości artystki transformuje z ogrzewającej ciało i zmysły czerwonej kuli, przez oślepiającą świetlistość pozbawiającą podmiot wszelkich percepcyjnych barier, po zimną gwiazdę zwiastującą katastrofę.

Widzenie słońca z zamkniętymi oczami, śledzenie powidoków pod powiekami, ale też „widzenie ciałem”, wejrzenie w siebie, kreowanie wizerunków kobiecej podmiotowości, śnienie, określają część wystawy w dolnej przestrzeni Galerii Studio. Znajdują się tutaj nigdy do tej pory nieekspozowane kompozycje powidokowe Orzechowskiej z sierpnia 1948 roku, jej autoportrety z lat 40. i 70. XX wieku, rysunkowe reprezentacje kobiecego ciała (ok. 1978–1979) osadzone w doznaniach bólu i przyjemności. Orzechowska, która współtworzyła artystyczny krąg Władysława Strzemińskiego w drugiej połowie lat 40. XX wieku, nie tylko przyjmowała wpływy, ale również aktywnie wpływała i inspirowała autora *Teorii widzenia*. Obok malarstwa powidokowego artystki wskazujemy na jej tekstowe i wizualne notatki z wykładów Strzemińskiego (druga połowa lat 40.) w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych w Łodzi. Prezentujemy także – po raz pierwszy udostępnione widzom – rysunki niewielkich rozmiarów będące ilustracjami przemian sztuki XX wieku, które zapewne służyły autorowi *Teorii widzenia* do ilustrowania jego prelekcji. Większość jest najprawdopodobniej autorstwa Strzemińskiego, pozostałe mogą być Orzechowskiej i artystek/artystów do tej pory niezidentyfikowanych.

Górna przestrzeń galerii poświęcona jest problematyce widzenia z otwartymi oczami: w świetle dnia, ale i w oślepiającym świetle wybuchającego słońca, w czarnym blasku wydarzenia i doświadczenia liminalnego. Słońce w tej części wystawy, w dziełach Orzechowskiej przybiera kolor szary lub czarny, staje się „ciemnym świecidłem”. Kolaże takie jak *By nigdy więcej* oraz „*nie strzelajcie do...*” można rozpatrywać jako twierdzenie na temat okrucieństw wojny i wskazanie na Zagładę, a zarazem jako artystyczną niezgodę wobec wydarzającej się właśnie przemocy: antysemickiej i antyinteligentkiej nagonki w 1968 roku. Symbolicznie kończący wystawę kolaż przedstawia czarne słońce – przypominające gigantyczne oko wpatrzone w postępującą katastrofę świata, a zarazem przeżywające dezintegrację i śmierć podmiotowości.

LOOKING INTO THE SUN. HANNA ORZECHOWSKA

This exhibition is devoted to the work of Hanna Orzechowska (1923–2008), from the mid-1940s to 1979, and focuses on the central motif of her artistic practice—looking into the sun’s disk—and considers it as a figure of liminal experience. The sun in the artist’s work transforms from a red sphere warming the body and senses, through blinding luminosity depriving a subject of all perceptual barriers, to a cold star heralding disaster.

Seeing the sun with eyes closed, tracing afterimages under eyelids, but also “seeing with the body,” looking into oneself, creating images of female subjectivity and dreaming, all determine the exhibition in the lower space of Galeria Studio. It includes Orzechowska’s never-before-exhibited afterimage compositions from August 1948, her self-portraits from the 1940s and 1970s, and drawn representations of the female body (c. 1978–79) embedded in sensations of pain and pleasure. Orzechowska, who co-founded Władysław Strzemiński’s artistic circle in the second half of the 1940s, was not only influenced by, but also actively influenced and inspired the author of *The Theory of Seeing*. In addition to the artist’s afterimage paintings, we present her textual and visual notes from Strzemiński’s lectures at the State Higher School of Fine Arts in Łódź from the second half of the 1940s. We also make available to viewers for the first time, the small-scale drawings illustrating transformations of 20th century art, which probably served the author of *Theory of Seeing* to illustrate his lectures, most of them likely by Strzemiński, others perhaps by Orzechowska and artists so far unidentified.

The upper space of the gallery is devoted to the problem of seeing with eyes open: in the light of day, but also in the blinding light of an exploding sun, in the black glare of a liminal event or experience. The sun in Orzechowska’s works in this part of the exhibition takes on a gray or black color, becoming a “dark glow.” Collages such as *Never Again* and “*don’t shoot at...*”, can be seen as statements on the atrocities of war and an indictment of the Holocaust, and at the same time as artistic dissent in the face of violence that was then happening as part of the anti-Semitic and anti-intelligentsia crackdown of 1968 in Poland. Symbolically ending the exhibition, a collage depicts a black sun reminiscent of a giant eye staring at the unfolding catastrophe of the world, and at the same time experiencing the disintegration and death of subjectivity.

Wystawa wyposażona jest w aneks dokumentacyjny zawierający materiały z archiwum córki artystki Agaty Siecińskiej, dotyczące okresu studiów, pracy zawodowej, jak i życia rodzinnego Hanny Orzechowskiej.

Zdecydowana większość dzieł i archiwaliów eksponowana jest po raz pierwszy.

Luiza Nader

The exhibition is equipped with a documentary annex containing materials from the archives of the artist's daughter Agata Siecińska, relating to the period of Hanna Orzechowska's studies, professional work and family life.

The vast majority of works and archival materials are exhibited here for the first time.

Luiza Nader

HANNA ORZECHOWSKA

urodziła się w 1923 roku w Warszawie. W latach 1946–1953 studiowała w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych w Łodzi na Wydziale Architektury Wnętrz (dyplom w 1951 roku) oraz na Wydziale Włókienniczym (dyplom w 1953 roku). Między 1952 a 1955 rokiem kontynuowała studia na Wydziale Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie w pracowni Eugeniusza Eibischa. Pracowała jako projektantka w Instytucie Wzornictwa Przemysłowego w Warszawie (1955–1957), a od połowy lat 50. do 1976 roku jako wykładowczyni w PWSPP w Łodzi, gdzie m.in. prowadziła pracownię tkaniny unikatowej. W 1957 roku wyszła za Wojciecha Siecińskiego, w 1960 roku urodziła córkę Agatę. Do jej wystaw indywidualnych należą: *Wystawa tkanin i projektów Anny Orzechowskiej* (galeria Kordegarda, Warszawa 1960); *Anna Orzechowska. Wystawa collage'u i tkanin* (Dom Artysty Plastyka, Warszawa 1969); *Wystawa collage'u i tkanin*, (Salon Sztuki Współczesnej, Łódź 1970) *Hanna Orzechowska. W relacji* (Fundacja Arton, Warszawa 2023). Brała udział w wystawach grupowych, takich jak: *Wystawa Prac Plastyków Nowoczesnych* (Klub Młodych Artystów i Naukowców, Warszawa 1947), *Ogólnopolska Wystawa Malarzy Awangardowych „Od baroku do kubizmu”* (Klub Plastyków przy Polskiej YMCA, Łódź, 1948), 2. *Wystawa Współczesnego Rysunku Polskiego „Warka '80”* (Muzeum im. Kazimierza Pułaskiego, Warka 1980). Zmarła w 2008 roku w Paryżu.

HANNA ORZECHOWSKA

was born in 1923 in Warsaw. Between 1946–53, she studied at the State Higher School of Fine Arts in Łódź, in the Interior Design Department (diploma in 1951), and the Textile Department (diploma in 1953). From 1952–55, she continued her studies in the Faculty of Painting at the Academy of Fine Arts in Warsaw in the studio of Eugeniusz Eibisch. She worked as a designer at the Institute of Industrial Design in Warsaw (1955–57), and from the mid-1950s to 1976 was a lecturer at the State Higher School of Fine Arts in Łódź, where, among other things, she ran a studio for unique textiles. In 1957 she married Wojciech Sieciński and in 1960 gave birth to a daughter, Agata. Her solo exhibitions include: *Exhibition of Anna Orzechowska's Textiles and Designs* (Kordegarda gallery, Warsaw 1960); *Anna Orzechowska. Exhibition of Collage and Textiles* (Dom Artysty Plastyka, Warsaw 1969); *Exhibition of Collage and Textiles* (Salon of Contemporary Art, Łódź 1970); *Hanna Orzechowska. In Relation* (Arton Foundation, Warsaw 2023). She took part in group exhibitions such as: *Exhibition of Modern Artists' Works* (Club of Young Artists and Scientists, Warsaw 1947), *The All-Polish Exhibition of Avant-Garde Painters "From Baroque to Cubism,"* (Artists' Club at the Polish YMCA, Łódź 1948), and the *2nd Exhibition of Contemporary Polish Drawing "Warka '80,"* (Kazimierz Pułaski Museum, Warka 1980). She died in Paris in 2008.

PATRZĄC W SŁOŃCE

HANNA

ORZETCHOWSKA

LOOKING INTO ^{THE} SUN

GALERIA STUDIO

23.09 – 17.11.2024

Wtorek–niedziela, 12:00–19:00

Tuesday–Sunday, 12–7pm

PAŁAC KULTURY I NAUKI

PALACE OF CULTURE AND SCIENCE

PLAC DEFILAD 1

WARSZAWA

WARSAW

Kuratorka / Curator: Luiza Nader

Scenografia / Exhibition design: Paulina Tyro-Niezgoda

Produkcja / Production: Ewa Grzebyk, Jakub Antosz, Maria Prokiesz, Maria Sobczak

Opieka konserwatorska / Conservation: Martyna Wilkowska

Redakcja tekstów angielskich / English text editing: Daniel Malone

Projekty graficzne / Graphic design: Kuki Iwański

Promocja / PR: Marta Sputowska, Majka Duczyńska

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury

Subsidized by the Ministry of Culture and National Heritage from the Fund for the Promotion of Culture

Partner wystawy Fundacja Arton

Exhibition partner Arton Foundation

WIĘCEJ NA / MORE ON

www.teatrstudio.pl/galeria

facebook.com/galeriastudiowarszawa

instagram.com/galeriastudiowarszawa

STUDIO
teatrgaleria

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

